

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет історії, політології і міжнародних відносин
Кафедра політичних наук

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА В ПОЛІТИЧНИХ ПАРТІЯХ

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
Освітньо-професійна програма «Політологія»
Спеціальність С2 Політологія
Галузь знань С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»

Затверджено на засіданні
кафедри політичних наук
Протокол № 02 від 26 серпня 2025 р.

Завідувач кафедри

Монолатій І. С.

м. Івано-Франківськ – 2025

1. Загальна інформація	
Назва практики	Виробнича практика в політичних партіях
Викладач (-і)	Монолатій Іван Сергійович, Мосора Михайло Андрійович
Контактний телефон викладача	+380955826111 +380964340284
Е-mail викладача	ivan.monolatii@pnu.edu.ua mykhailo.mosora@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	Вівторок, 15.00-16.00
2. Анотація	
Виробнича практика в політичних партіях є обов'язковою компонентою освітньої програми Політологія зі спеціальності 052 Політологія, яка здобувачі проходять у 6 семестрі в обсязі 3 кредити ЄКТС з відривом від навчання. Базами проведення практики є міські, районні та обласні організації політичних партій м.Івано-Франківська. Виробнича практика в політичних партіях спрямована на закріплення знань і умінь, отриманих здобувачами в процесі навчання, оволодіння навичками вирішення соціально-професійних завдань, участь в науково-дослідній діяльності з аналізу та прогнозування політичних процесів і відносин, засвоєння передових методик і способів організації політичних організацій. Враховуючи те, що в політичному житті сучасної України беруть активну участь, серед політичних інститутів політичні партії та їх осередки – обласні, районні чи міські структури, обираються як місця проходження виробничої практики. Знайомство з роботою управлінського апарату політичних партій, їх структурних підрозділів дозволить здобувачам більш глибоко осмислити роль політичних партій в політичному житті суспільства, усвідомити місце і роль політолога в політичних партіях, більш компетентно підійти до вибору напрямку свого працевлаштування. Виробнича практика в політичних партіях розглядається як неодмінна частина професійної підготовки фахівця-політолога. Вона є засобом формування системи професійних компетентностей, особистісних якостей та ціннісних настанов діяльності майбутніх фахівців-політологів у сфері інформаційно-аналітичної роботи.	
3. Мета та цілі практики	
Мета проведення навчальної практики: сформувані у здобувачів уявлення про специфіку фахової діяльності; ознайомити з основними формами і напрямками діяльності політичних партій; сприяти формуванню у студентів на базі здобутих теоретичних знань навичок аналітично-критичного мислення; виховувати потребу систематичного поновлення знань. Відповідно до мети основними цілями практики є: ознайомлення із системою роботи політичних партій; формування загальних уявлень про напрями діяльності певних суб'єктів влади і управління; дослідження на основі структурно-функціонального підходу структури і основних функцій структур громадянського суспільства; ознайомлення з формами і методами діяльності основних відділів і департаментів досліджуваної структури (відповідної бази практики); формування навичок складання звітної документації з практики; ознайомлення з методиками політичних досліджень з аналізу та прогнозу суспільно-політичних процесів і відносин в умовах сучасного стану і розстановки політичних сил; вивчення методик політичного прогнозування і політичного моделювання.	

Основні завдання практики базуються на аналізі дисциплін навчального плану і визначають основний перелік професійних компетенцій, оволодіння якими на відповідному етапі практичного навчання буде необхідне для отримання кваліфікації – політолог, тобто, одержання професії.

Навчальні:

- забезпечити зв'язок теоретичних знань фахових дисциплін з реальним творчим процесом, використання їх у розв'язанні конкретних навчальних, розвивальних та виховних завдань;
- розвивати в практикантів уміння і навички опрацювання наукових та інформаційних джерел;
- формувати у здобувачів психологічну готовність до майбутньої професії.

Наукові:

- поглиблювати теоретичні знання студентів з фахових дисциплін і на основі індивідуальних завдань вивчення передового досвіду партійної діяльності виробити творчий підхід до практичної діяльності;
- формувати вміння проводити науково-дослідницьку роботу.

Виховні:

- виховувати у студентів повагу і шанобливе ставлення до фаху політолога;
- формувати у майбутніх політичних аналітиків вміння і навички, що сприяють розвиткові професійних якостей;
- розвивати в практикантів уміння здійснювати індивідуальну роботу;
- сприяти становленню особистості студента-практиканта.

Професійні:

- застосовувати та поглиблювати теоретичні знання, отримані у процесі навчання у ЗВО із дисципліни професійного циклу: «Теорія політичних партій і партійних систем»;
- навчити здобувачів використовувати дослідницькі і емпіричні методи з вивчення політичної інформації та збирати фактичний матеріал для написання курсових і бакалаврських робіт з даної проблематики;
- розвивати у студентів інтерес науково – дослідницької роботи, підвищити рівень їх політичної культури;
- формувати у студентів систему професійних знань, умінь і навичок аналізу діяльності політичних партій;
- ознайомити студентів із практичними аспектами функціонування політичних партій;
- розвивати самостійність і творчі здібності студента;
- формувати у студентів прагнення до систематичного поглиблення своїх знань для застосування їх у практичній діяльності;
- практично виконувати інформаційно-аналітичні дослідження в політичних партіях;
- виховати у студентів інтерес та любов до майбутньої професії.

4. Програмні компетентності та результати навчання

ІК-1 Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у політичній сфері, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, із застосуванням теорій та методів політичної науки.

ЗК-4. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК-6. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

СК-3. Здатність описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.

СК-6. Здатність аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.

ПРН01. Розуміти предметну область, етичні та правові засади професійної діяльності.

ПРН08. Вміти використовувати базовий категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки.

ПРН09. Вміти застосовувати політологічне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у політичній сфері на основі опанування класичної та сучасної політичної думки.

ПРН12. Вміти аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.			
5. Організація практики			
Обсяг навчальної практики в політичних партіях			
лекції	0		
семінарські заняття / практичні / лабораторні	0		
самостійна робота	90		
Ознаки практики			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
6-й семестр	C2 Політологія	3	нормативний
Тематика (етапи) практики			
Етапи	кількість год.		
	лекції	сем.заняття	сам. роб.
I етап – підготовчий. На цьому етапі проводиться настановча нарада, на якій здобувачів знайомлять з документацією практики (метою і завданнями практики, обсягом обов’язкових робіт для виконання, порядком ведення звітної документації, вимогами до студентів – практикантів); надають студентам-практикантам необхідні документи (направлення, програма та ін.); складають індивідуальний план роботи; планують роботу на кожен тиждень.	0	0	30
II етап – керівник-методист практики проводить систематичні консультації зі студентами - практикантами та контролює хід виконання запланованих робіт; відвідування методистом місця проходження практики здобувачів з метою здійснення контролю за виконанням ними завдань практики; робота студентів у осередках; виконання всіх вимог практики.	0	0	30
III етап – підсумковий - оформлення студентом-практикантом звітної документації і здача її керівнику від навчального закладу; оцінювання практики методистом; захист звіту з практики на підсумковій конференції; підведення підсумків практики із зауваженнями та пропозиціями.	0	0	30
ЗАГАЛОМ:	0	0	90

6. Система оцінювання навчальної дисципліни	
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Оцінювання відбувається згідно з: - Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/polozhennia-pro-orhanizatsiiu-osvitnoho-protsesu-ta-rozrobku-osnovnykh-dokumentiv-z-orhanizatsii-osvitnoho-protsesu.pdf - Порядком організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Карпатського національного університету імені Василя Стефаника https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf Підсумковий контроль рівня знань та успішності студентів з виробничої практики в політичних партіях відбувається у формі <i>заліку</i>. Підсумкова оцінка (максимум 100 балів) визначається як сума балів за такі види контролю: - за виконання завдань практики (максимально – 50 балів); - за оформлення матеріалів (щоденник практики, звіт про проходження практики, огляд– характеристика, індивідуальний план роботи) та захист практики (максимально – 50 балів).
Критерії оцінювання матеріалів практики	Здобувач отримує оцінку <i>“відмінно”</i> (90-100 балів), якщо він вчасно і на високому рівні виконав увесь намічений обсяг роботи, яка вимагається програмою практики; якщо під час проходження практики студент показав високий рівень теоретичних знань та умінь застосовувати їх на практиці, творчо підходив до виконання завдань; якщо його відповідь на захисті повна, розуміння матеріалу глибоке, основні вміння сформовані та засвоєні; виклад логічний, доказовий, висновки і узагальнення точні; відгук про проходження студентом практики позитивний; матеріали про проходження практики оформлені за встановленими вимогами. Здобувач отримує оцінку <i>“добре”</i> (70-89 балів), коли практика пройшла на високому фаховому рівні, під час її проходження добре розв’язувались загальні та індивідуальні завдання, проте недостатньо ефективно використовувались знання з циклу нормативних дисциплін, якщо його відповідь, під час захисту практики, в цілому відповідає зазначеним вимогам, але виклад недостатньо систематизований, окремі вміння недостатньо сформовані, у визначенні понять та узагальненнях наявні окремі неточності, які легко виправляються за допомогою відповідей на додаткові запитання викладача; відгук про проходження студентом практики позитивний; водночас наявні незначні зауваження щодо змісту і оформлення матеріалів про проходження практики. Здобувач отримує оцінку <i>“задовільно”</i> (50-69 балів), коли за час проходження практики не в повному обсязі були виконані основні загальні та індивідуальні завдання програми практики, допускались помилки під час роботи на базі практики, якщо відповідь, на захисті практики, свідчить про розуміння основних питань програми практики, проте спостерігаються значні прогалини у знаннях; визначення понять нечіткі, неточні, вміння сформовані недостатньо, висновки і узагальнення аргументовані слабо, у них наявні помилки, знання практиканта фрагментарні, неповні, спостерігається невміння працювати з документами; відгук про проходження практики студентом позитивний; недбало оформлені матеріали про проходження практики. Здобувач отримує оцінку <i>“незадовільно”</i> (1-49 балів), якщо відгук про проходження практики негативний; на запитання студент не дає правильних відповідей; програма практики виконана не в повному обсязі.

Умови допуску до підсумкового контролю	Форма і терміни підсумкового контролю визначаються навчальним планом та графіком навчального процесу. Передбачається виконання всіх форм роботи, відсутність невиконаних завдань.
Підсумковий контроль	Форма підсумкового контролю – залік. Оцінка за практику вноситься в заліково-екзаменаційну відомість, індивідуальний навчальний план, залікову книжку здобувача. У разі отримання негативної оцінки під час складання заліку студенту надається можливість повторного складання заліку за умови доопрацювання звіту й індивідуального завдання. За умови отримання негативної оцінки з практики під час ліквідації заборгованості комісії студент відраховується з ЗВО. Підсумки проведення виробничої практики в політичних партіях обговорюються на засіданні кафедри політичних наук, а загальні результати практики підсумовують на засіданні вченої ради факультету історії, політології і міжнародних відносин Карпатського національного університету імені Василя Стефаника.

7. Політика виробничої практики в політичних партіях

Академічна доброчесність:

У Карпатському університеті навчальний процес побудований на основі дотримання принципів академічної доброчесності, прозорості та законності роботи. Як викладач, так і студент (-ка), повинні дотримуватися Положення про запобігання академічному плагіату (<http://surl.li/dztjc>), Положення про запобігання академічного плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти (<http://surl.li/evnhu>), Кодексу честі Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (<http://surl.li/eonvn>).

У випадку запозичених робіт, відсутності посилань на використані джерела, випадків плагіату, виявів академічної недоброчесності (списування) викладач виставляє негативну оцінку та пропонує студенту повторно виконати необхідний вид роботи.

Виконання усіх завдань виробничої практики в політичних партіях обов'язкове.

Відвідування виробничої практики є обов'язковою умовою успішного складання заліку. За умови відсутності студента(-ки) на базі практики з поважної причини здобувач освіти має право на повторне проходження практики за умови надання відповідних документів та за рішенням керівництва підрозділу університету.

Неформальна освіта: Можливе зарахування результатів неформальної освіти у відповідності з Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти в Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника: https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.33_2022-polozhennia-pro-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-osvity-v-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasylii-stefanyka.pdf Неформальна освіта вітається проходження навчальних курсів з використанням різних освітніх платформ, які можуть стати корисними у підготовці матеріалів виробничої практики в політичних партіях.

8. Рекомендована література

Основна

1. Вебер М. Соціологія. Загальноісторичні аналізи. Політика; пер. з нім. Київ: Основи, 1998. <http://litopys.org.ua/weber/wbs.htm>
2. Гонюкова Л. Політичні партії як інститут державної політики та управління: теоретико-методологічний аналіз: монографія / Л. Гонюкова. К.: НАДУ, 2009. 392 с. <http://lib.rada.gov.ua/static/about/text/Gonukova.pdf>
3. Монолатій І. Етнопериферійність. Участь суб'єктів західноукраїнської етнополітичної сфери в міжетнічній взаємодії, міждержавних конфліктах і культурі пам'яті. Дрогобич: Посвіт, 2022. 576 с. <https://www.historians.in.ua/index.php/en/novi-knizhki/2927-ivan-monolatiy-zakhidnoukrajinska-etnopolitichna-sfera-pro-et-contra>
4. Монолатій І., Мосора М. *Політичні партії і партійні системи: Навчально-методичний посібник* для здобувачів освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти освітньо-професійної програми «Політологія», спеціальність С2 Політологія, галузь знань С «Соціальні науки, журналістика, інформація та між-народні відносини». Івано-Франківськ: Карпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2025. 150 с. <https://lib-repo.pnu.edu.ua/handle/123456789/23614>
5. Обушний М. І., Примуш М. В., Шведа Ю. Р. Партологія: Навч. посібник. Київ: Арістей. 2006. 432 с. <https://surl.li/sxchgn>
6. Основи демократії. Навч. посібник для студентів вищих навч. закладів / За заг. ред. А. Колодій. Київ: Вид-во «Ай Бі», 2002. 684 с. https://shron1.chtyvo.org.ua/Avtorskyi_kolektyv/Osnovy_demokratii.pdf?PHPSESSID=hqip2krd3it4vjmp9814kdmd06
7. Токвіль А., де. Про демократію в Америці; пер. з фр. Київ: Юніверс, 1999. <http://litopys.org.ua/tocq/toc.htm>
8. Шведа Ю. Теорія політичних партій і партійних систем. Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2003. 325 с. <https://surl.li/pgwilm>
9. Maurice Duverger. Political Parties: Their Organization and Activity in the Modern State. Methuen, 1964. 439 p. <https://archive.org/details/politicalparties0000duve>

Допоміжна

1. Себайн Дж. Г., Торсон Т. Д. Історія політичної думки; пер. з англ. Київ: Основи, 1997. <http://litopys.org.ua/istpolit/ipd.htm>
2. A Handbook on working with Political Parties. <https://www.ec-undp-electoralassistance.org/wp-content/uploads/2018/08/undp-contents-publications-a-handbook-on-working-with-political-parties-English.pdf>
3. Political Parties and the transition to Democracy. <https://www.eods.eu/library/NDI.Political%20Parties%20and%20the%20Transition%20to%20Democracy.pdf>

Рекомендовані курси на платформах самоосвіти

Курс ВУМ «Політичні ідеології: як розбиратись в політичних течіях»
<https://vumonline.ua/course/political-ideologies/>

Курс Prometheus «Громадська та політична участь: базовий курс»
<https://prometheus.org.ua/prometheus-free/hromadska-politychna-uchast-bazovyi/>

Ресурси курсу

Інформація про курс розміщена на сайті дистанційного навчання Карпатського національного університету імені Василя Стефаника
<https://d-learn.pnu.edu.ua/>